

«АПАСІЯНАТА»

Так называецца новы мастацкі фільм, які пачаў здымаць на кінастудыі «Масфільм» Сцэнарый напісан Джэі Афінаганвай і Міхаілам Анчаравым разам з рэжысёрам-пастаноўшчыкам Юрыем Вышынскім. Здымае фільм аператар Уладзімір Якаўлеў.

Гэтая кінааваля расказвае пра дружбу Леніна з Максімам Горкім. Дзеянне яе адбываецца ў кастрычніку 1920 года. Цяпер ідуць дзімыкі на тэрыторыі маскоўскага Крэмаля.

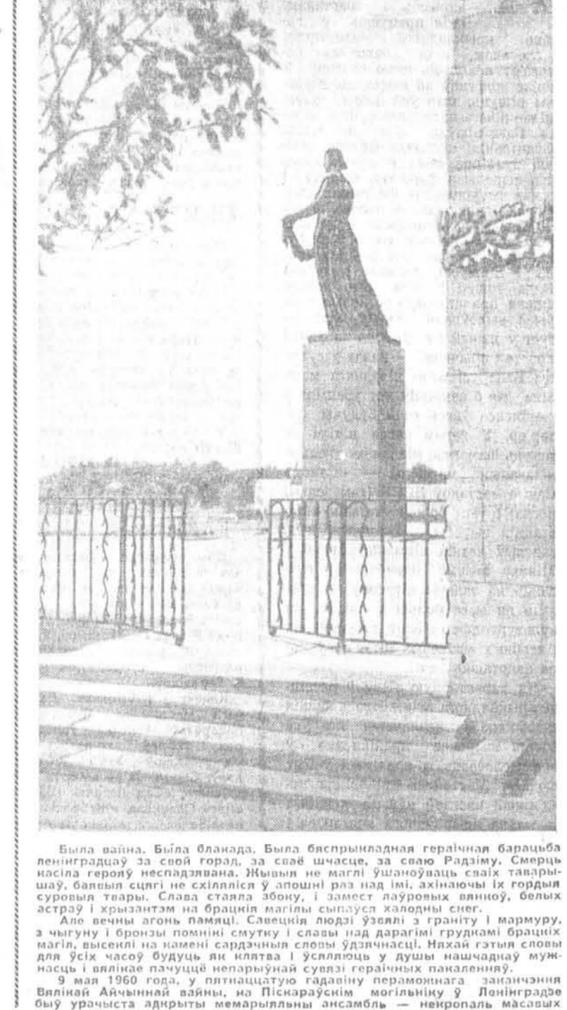
Вобраз Леніна стварае народны артыст СССР Барыс Сміроў. На ролю Максіма Горкага запрошаны кінаакцёр Уладзімір Емельянаў. Кацярыну Пешкаву, жонку Максіма Горкага, іграе ўнучка Горкага, артыстка Тэатра імя Яўгена Вахтангава Дар'я Пешкава, а ў ролі Гіля, шафера Леніна, выступае вядомы саветскі кінаакцёр Марк Бернес.

Фільм выпускаецца да 93-й гадавіны з дня нараджэння Ул. І. Леніна — 22 красавіка 1963 года.

— Кожны раз, пачынаючы работу над вобразам дарогага Ільіча, — кажаў карэспандэнту АДН артыст Барыс Сміроў, — хочацца адкрыць, знайсці змяні-небудзь новыя грані і бакі ў характары Ільіча прарадыра.

АДН.

НА ЛЕЊІНСКУЮ ПРЭМІЮ

Была вайна, была бітва, была беспрыкладная геральдычная барацьба ленинградцаў за свой горад, за сваё жыццё, за сваё Радзіму, Смерць насяляў неспадзявана. Жыліны не маглі ўшаноўваць спакой таварышаў, бацькі сцілі, не схіліліся ў апошні раз над імі, закінулі іх годзіям суровых тавары. Слова стала зброю, і замест лавровых вінцаў, белых астраў і хрысціанам на брацкіх магілах вышліся залатыя снегі.

Але вельмі агонь памяці. Савецкія людзі ўзялі з граніт і мармуру, з чыгуны і бронзы помнікі смутку і славы над дарогімі туды і назад, магіл, высеілі на іх сардэчнымі словамі ўдзячнасці. Няхай гэтыя словы для ўсіх часоў будучы іх ілюзія і ўсплёсчы ў душы нашчадкаў мужнасці і вялікае пачуццё непарушнай сувязі геральдычнага паказальніка.

9 мая 1960 года, у п'янацкім гадзінку пераможнага заміжання Вялікай Айчыннай вайны, на Пискараўскім могілніку ў Ленінградзе быў уручыцца адрыты мемарыяльны ансамбль — некропаль масовых захаваных загінуўшых у год вайны і бланцы.

Ансамбль некропаль праймае — двама павільёнамі. У іх — мемарыяльны залы-музеі. За імі — тэраса, аформіліца наменнымі плітамі. Пасярод тэрасы — бардэз чорнага паліраванага каменя і ў яго абрамленні — вельмі агонь, загараны ў памяці герояў Ленінграда. Цэнтральнае месца некропаль займае шырокае з паловай метраў. У працяглых руках Маці-Радзіма трымае гірліцу дубовых лістоў — вінны тым, хто тут пахаваны. Статуя размешчана на фоне магутнай сцены — стэлы, абліччовай шэрымі гранітам. На гладкай, роўнай паверхні яе вытоўты разам з вельмі шчыльна і смяліста фары. Уражывае мастацкае адзіства некропаль падмацоўваецца такім званнем «магіля формы» — агародзі, чыгуныя рашоткі, брамы, лаўкі. Значнае месца ў ансамблі некропаль займаюць з'яўленыя насяляльнікі.

Ансамбль некропаль на стале шыццэ, рэльефаў. На банавых вяр частках — рэльефныя малюны траурных сімвалаў. Таварышчы часткі ўпрыгожаны влічымі влічымі, унутры іх алушчаныя фанелы з язычкім полым.

Усе архітэктурныя і скульптурныя дэталі вылучаюцца перананаўчаснае малюнка і смяліста фары. Уражывае мастацкае адзіства некропаль падмацоўваецца такім званнем «магіля формы» — агародзі, чыгуныя рашоткі, брамы, лаўкі. Значнае месца ў ансамблі некропаль займаюць з'яўленыя насяляльнікі.

Архітэктурна-мастацкае задумана ансамбль належыць члену-нарададэнту Анандзіма будаўніцтва і архітэктурны СССР прафесару Е. А. Левіну і архітэктарам А. В. Васільеву. Статуя — бардэз выкананы скульптарамі В. В. Ісаавай, Р. І. Тауратым, М. А. Вялікім, Б. Е. Іардзініным, А. Л. Малахіным і М. М. Харламавай. Тэксты надпісаў на стэле і прапільны зроблены ленинградскімі мастакамі В. Ф. Віргольці і М. А. Дудзіным.

Мастай-архітэктары А. В. Васільев і Е. А. Левіна, скульптары В. В. Ісава і Р. І. Таурат вылучаны на атрыманне Ленінскай прэміі 1963 года.

На здымку — выгляд помніка з бановай алеі.

РУЖЫ НА СНЕЖЕ

СЕННЯ я пакідаю вас, і на гэты раз няма сэнсу шукаць мяне. Я хацела вам сказаць сёння прычыну, але тае не адважылася, бо ведала, што чакае, які адказ. Шкада, але нічога не зробіш. Справа ў тым, што ў касе не хапае грошай. Суму, бадай, не варта называць. Потым усё стане вядома. Я добра ведаю, каму пачынаюцца дала лішніе, проста не ведаю сама, які гэта адарываецца. І не ў слях і даназаць ёй.

Ну, няхай будзе так. Можна, Рэяна калі ўспомніць. Усе!!! Запіска гэтая ляжала на стале, і Кацярына Ісакаўна заўважыла яе адразу, як толькі ўвайшла ў пакойчык малодшага дачкі Розы. Запіска была напісаная алоўкам, влічымі размаўшымі літарамі і маці не пазнавала почры дачкі. Роза заўсёды пісала роўнымі, прыгожымі літарамі, а тут...

Яна некалькі разоў прабегла вачыма лістам, выгнаны з вучнёўскага сшытка, і сэрца ў яе трывожна забілася. Што азначае: «Сення я пакідаю вас»? «У касе не хапае грошай». Значыць, грошы гэтыя ўзяла яна, яе дачка... Не можна быць! Не дзіўна заўсёды была сумленнай, шчырай і маці гатим ганарылася. А як зразумець гэтае апошняе слова з трыма кляшчымі «усе!!!»?

Гэтае слова мела страшнае значэнне. На 787 кіламетры перагону «Фаніпаль — Койданавы» Роза Кучынская, касіра саўгаса «Рассвет», што пад Мінскам, кінулася пад цяжкі. Што адарываецца, хто вінаваты ў гэтай смерці? Некаторыя яснасць уносіць пісьмо, якое атрымаў са сёбраўна Розы.

«Жаначка! Не ведаю, як пачаць гэтае пісьмо. Найперш я вельмі папрашу цябе, набірайся мужнасці і вазьмі сабе ў рукі. А калі не здолееш, дык працягвай пісьмо лепш дома. На гэтым, бадай, уступ скончыць».

Вынай, мая Жаначка! Цалую цябе моцна, моцна. Твая сяброўка, зараз ужо была — Роза.

Так, ледзь не забылася. Схадай у фатаграфію і атрымай мае карціны.

ЛЮЦЦА, льюцца кароўныя гукі гармоніка. На яго галазе збіраюцца хлопцы і дзяўчаты, спыняюцца каласціні, моцні слухаюць. Людзі ведаюць: гэта Пятровіч успамінае сваё жыццё... Дзяціства яго было нарададнім. Вучыцца не даваўся. З малых год аддалі ў падкасі. Аднойчы пад вечар стары пастух Кастан вынаў з кішкі губны гармонік. Замер хлопчык за сэрца краналі гэты кароўныя гукі. З той пары падкасі не мог дачкакацца вечарам на звычай, іграў стары Кастан свае песні ў гэты час. І калі аднойчы, адвёўшы душу,

захаваніў загінуўшых у год вайны і бланцы. Кампазіцыя ансамбля адрытыя залы-музеі. За імі — тэраса, аформіліца наменнымі плітамі. Пасярод тэрасы — бардэз чорнага паліраванага каменя і ў яго абрамленні — вельмі агонь, загараны ў памяці герояў Ленінграда. Цэнтральнае месца некропаль займае шырокае з паловай метраў. У працяглых руках Маці-Радзіма трымае гірліцу дубовых лістоў — вінны тым, хто тут пахаваны. Статуя размешчана на фоне магутнай сцены — стэлы, абліччовай шэрымі гранітам. На гладкай, роўнай паверхні яе вытоўты разам з вельмі шчыльна і смяліста фары. Уражывае мастацкае адзіства некропаль падмацоўваецца такім званнем «магіля формы» — агародзі, чыгуныя рашоткі, брамы, лаўкі. Значнае месца ў ансамблі некропаль займаюць з'яўленыя насяляльнікі.

Архітэктурна-мастацкае задумана ансамбль належыць члену-нарададэнту Анандзіма будаўніцтва і архітэктурны СССР прафесару Е. А. Левіну і архітэктарам А. В. Васільеву. Статуя — бардэз выкананы скульптарамі В. В. Ісаавай, Р. І. Тауратым, М. А. Вялікім, Б. Е. Іардзініным, А. Л. Малахіным і М. М. Харламавай. Тэксты надпісаў на стэле і прапільны зроблены ленинградскімі мастакамі В. Ф. Віргольці і М. А. Дудзіным.

Мастай-архітэктары А. В. Васільев і Е. А. Левіна, скульптары В. В. Ісава і Р. І. Таурат вылучаны на атрыманне Ленінскай прэміі 1963 года.

На здымку — выгляд помніка з бановай алеі.

чым, бліжэй да галоўнага, а то часу мала.

Так, Жаначка, сёння чацвер і ты была ў мяне. Бадай, гэтай сустрачка была апошняй. Як добра быў мне ў гэты дзень з табой і вельмі, вельмі хацелася, каб дзень цягнуўся доўга. Але ён прайшоў, як у сне. Шкада. Мне нават не верыцца, што я больш не ўбачу ні цябе, ні сёброў, ні Сашу, ні Борку... Не ўбачу блакітнага неба, беллага снегу... Нікога і нічога! Смешна, «Жаначка, ці не праўда, жыць і чакаць з хвілінкі на хвілінку смерці? Смерці? У які страшна гучыць гэтае слова. Асабліва, калі табе даўцаць першы год. Але я не знаходжу нішага выйсця. Вельмі блуча, калі а-а нейкай дроці даводзіцца ахварываць сабою. Жаначка, дарэка, не траба, толькі не плач... Павер, што і мне не хочацца раставіцца з жыццём, і раблю я гэта праз сілу. Дома я нічога не казала. Хоць пачаў разоў вынікала іх на тавары, разам, але так і не адважылася адкрыць ўсё расказаць. Ты ж разумеш, як гэта будзе для іх цяжка. Але я не магу інакш нічога зрабіць. Не магу! Справа ў тым, што ў мяне не сыходзіцца кася. І даволі вялікая сума. Як гэта атрымацца, я сама не ведаю. Ведаю толькі добра, што грошы ў Рэяні. Але я ніяк не магу гэтага ёй даказаць. Ды ў ўвогуле больш не варта пра яе гаварыць. Яна гэтага не заслугоўвае. Няхай жыва на здароўе.

Ты, Жаначка, даруй мне, што я пішу табе так нясладка. Я вельмі ўсхваляваная, не магу засяродзіцца, да таго ж рукі не пшучу. Прыяднай да нашых часта, ты ж ведаеш, як ім будзе цяжка. А табе, любя, я жадаю ўсяго найлепшага ў жыцці. Будзь заўсёды шчаслівай і менш успамінай мяне, дурную Розку.

Душэўная тактоўнасць, унутраная культура не дазволілі Розе прама папрабаваць у Рэяні Грыб грошы. Яна толькі нясмела спыталася:

— Якімі купюрамі я вам выдала грошы? Можна, я вам перадала лішнія?

— Якімі купюрамі я вам выдала грошы? Можна, я вам перадала лішнія?

— Якімі купюрамі я вам выдала грошы? Можна, я вам перадала лішнія?

ЖАНА вынавала просьбу сяброўкі. Яна атрымаўла фатаграфію Розы. Часта прыжыла Яна ў вёску Нова Двор да бацькоў і нябожчыцы. Вось і сёння яна тут.

Грыб, вядома, не прызналася. Атрымаўшы з касы замест ста — тысячу рублёў, яна забілася пра сумленне. Але несумленны грошы пшучуць рукі. У страку быць вырытай, Грыб схавала грошы ў шафе пад блізнаю, потым перакала ў тумбаку, потым панесла ў касельную, дзе праўца камагарам.

На пахаванне Розы Кучынскай прыйшлі ўсе, ад малага да вялікага. Тут былі не толькі жыхары Нова Двара, але нават людзі з навакольных вёсак. Не было аднаго чалавека — «Рэяні», той самай, пра якую пісала Роза ў сваім перададнім пісьме.

Толькі нядаўна яна напісала прафесору Мінскага раёна пісьмо. Вось яго: «Сення, 7 лютага, я вынавала расказаць вам усю праўду. Замест ста рублёў касір выдала мне тысячу... Я думала, што Роза ўспомніць і скажа мне, тады я аддам, але яна не гаварыла мне нічога і я, вядома, змоўчала. Потым я пачала грошы транжырыць налева і направа, жыла на шыроку нагу. Купляла кожны дзень гаралку, дарэка рэчы... Але сумленне загаварыла і ў мяне, вась я ў вырашыла напісаць гэтую заяву. Прашу, каб мяне выклікалі на допыт і я расказаў усю праўду. У мяне чацвёрта дзядей, самаму старэйшаму адзінаціцці гадоў, меншай — два гады. Ім патрэбна маці. А я хачу пайсці па частай сцяжцы. Жыццё мне дарога».

ЖАНА вынавала просьбу сяброўкі. Яна атрымаўла фатаграфію Розы. Часта прыжыла Яна ў вёску Нова Двор да бацькоў і нябожчыцы. Вось і сёння яна тут.

Цяпер і дна не мог прапшыць хлапчук без гармоніка. Горчака марыў аб тым, як набіць уласны. Але хіба зборць два золтыя, калі сямі я перабілася а хлеба на квас? Два алоўчыка — два пуды мукі.

І ўсё ж Рыгорка, калі атрымаў плату пастуха, не ўтрымаўся, узяў дзве манеты і пайшоў за 35 кіламетраў, у Ружаны, купіў губны гармонік.

Хутка па ўсёй акрузе разнеслася чутка пра чудовага кракоцінскага музыканта Рыгора Зброваіча. Дайшла яна і да паня Міхайлаўскага. Загадаў пан прывесці падкасі ў маінтак, паслухаў яго ігру і схавай:

— З'явіўся да мяне ў дом, калі прывесці гасця ў Варшаву. Будзеш іграць перад імі.

— Ідзі, сніок, — гаварыла маці. — Можна, ішчасце табе ў тым. Паслухаўца паны, глядзіш, і ўладкуюць на вучобу.

І вась сабралася ў маінтку знаць. Прышоў і пастухок са сваім губным гармонікам. Да глыбокай ночы іграў ён і вельмі здзіў аднаго знітага шляхціца.

Над напаяю вісць вялікі партрэт у чорнай раме. Роза, як жыва, глядзіць шырока раскрытымі чорнымі вачыма і, здаецца, вась вась загаворыць:

— Дзеё добры, не хвалойцеся. Я толькі адлучылася на некалькі дзён... Але цудаў не бывае. Партрэт маўчыць. Кацярына Ісакаўна ў каторы раз дастае альбом і доўга глядзіць на дарэка рысы... А карт тут шмат. Роза любіла фатаграфаватца. Вось яна праўца на прышкольным участку... А гэта на каньках перад стартам... А вось — у часальным цэху камвольнага камбіната, дзе яна працавала студэнткаю адразу пасля дзясцігоддзі. Поба з Розаю стаіць яе напарніца Рагіна Расолька. Дзяўчаты знімаюць бабыню.

Кацярына Ісакаўна разглядае заліковую кніжку ўсеазаўных завоўных курсаў рахуноўных работнікаў, якія Роза нядаўна скончыла. На момант атрымаўла ў руках кніжку, якую так і не дачытала дачка. Аповесць Барыса Прывалава закладзена на 52-й старонцы.

Непадалёку ад дома Кучынскіх, на пагорку ўзвышаецца невялікі курганок. На яго мяккім пухам кладаецца снег. Неяк даўна бацька на нясцерна халодным снезе жывае кветкі... І влічкі, влічкі, влічкі з надіскамі... Ад саброў, ад настаўнікаў, ад камсамольцаў камвольнага камбіната, ад рабочых саўгаса «Рассвет».

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла ў нейкую пустату, з якой няма выйсця, тады трэба было працягнуць больш чужыц, прылічыць прыку дашоўка, даць разумную пэраўда. А магчымасць таёй была. Вольга Дамітраўна Арышчына вынавала пачаць з Розаю працаваць бухгалтэрам. Памятаецца, калі Грыб спытаўся ў вас пра неаход грошай у новага касіра? Чаму ж вась не наспраўжыла гэта і вы не пайшлі адразу ж да Розы? Магчыма, яна расказала б вам...

УСЁ Ж смерць гэтую можна было паліраваць. Калі дзяціннае здаюся, што яна трапіла

Адных уцех...
Кінуў б стрываў я? Не!
Леш хай мне цяжка будзе,
ды без маршэцкіх,
Леш хай мне будзе боль,
чым немаца,
Чым галашыня —
дык леш пад ветрам твар насці,
Жыць у імкненні —
калі жыць да ста.

яе пустаец, дзе завяз, дзе ёсць
хлеб, а дзе палова».
Не ўзвышча над народам, а
раўняцца на народ, быць вартым
яго ўвагі і прызнання — у гэтым
сэнс творчасці!

КАНЦЭРТЫ
МАЛАДЫХ МУЗЫКАНТАў
Музычныя вучылішча Ілья Рамскага-Корсакава праводзіць у сваёй анкавай зале адкрытыя канцэрты выкладчыкаў вучылішча.
У студэнцкіх лютым адбыліся канцэрты маладых музыкантаў выкладчыкаў Люты і Ларысы Пашчынаў, піяністкі Міры Кавалеўскай, віяланчэліста Уладзіміра Палдука і піяністкі Іны Рудыёўскай.
Канцэрты выкладчыкаў вядуць у цэнавым у амацараў музыкі.

ПА УКРАЇНСКАЙ ПЕСЕ
У Магілёўскім абласным тэатры адбылася прэ'ера «Людзі ў шынялях». Аўтар п'есы — украінскі драматург І. Радава, рэжысёр Л. Жэлюк, мастак А. Белагэраў.
У спектаклі заняты артысты С. Бульчын, В. Кабатніківа, З. Малчанова, І. Мядзведзеў, Е. Кашына, І. Пахіл і іншыя.

ПРЭ'ЕРЫ У НАРОДНЫХ ТЭАТРАХ
Мінулы месяц у народных тэатрах Магілёўскай асблны багата на прэ'еры. Контэктны іх падрыхтавалі новыя спектаклі.

З вэлікім поспехам праішла ў Народным тэатры Бабруйскага краіва яе прэ'ера «Ірышчак і сторуны» па п'есе А. Арбузава. Паставіў яго мастак кіраўніў тэатра В. Шурыч. Другі Бабруйскі народны тэатр паказаў спектакль «Людзі, якіх я бачыў». С. Смірнова ў паставіўшы Ул. Карпава.

Цэпа сустраіў магілёўчане прэ'ера ў Народным тэатры Дома мульты «Сукнічаныя» — гэта здабылася сёння па п'есе Д. Сініельніка. Паставіў яна рэжысёр абласнога драматычнага тэатра Л. Жэлюк. Артысты Іраснапольскага народнага тэатра пад кіраўніцтвам рэжысёра Л. Лабоўскага падрыхтавалі і паказалі глядачам новы спектакль «Блудны сын» З. Равета.

Пасля першага ж знаёмства меркаваць пра аблічча тэатра на падставе трох прагледжаных спектакляў — справа даволі рызыкоўна. Тэатр — вэлікі складаны творчы арганізм; магчымасці яго, якія правіла, разнастайны; індывідуальнасці, якія складаюць калектыв, — розныя. Але калі тры спектаклі, паставіўшы трыма рэжысёрамі па трох розных тэмах, жанры і якасці п'ес, вызначаюць шэрым радом істотных агульных рыс, ёсць магчымасць гаварыць калі не пра аблічча, дык пра почырк дадзенага тэатра. Гэта размова тым больш неабходная, калі асаблівасці гэтага почырку выклікаюць паўшчы трыма ў тэатры, нараджаюць думку аб няправільнасці творчых пазіцыяў іх, калі не пазіцыяў, дык проста навішкі і звычай акцёрскага калектыву.

П'еса А. Маўзона «Пад адным небам» у Брэсцкім абласным драматычным тэатры ізае пад назваю «Асцяроўны» — Макішаў». Галоўную сваю задачу калектыв акцёраў не чаде з паставіўшыма спектакля М. Жыліным бачыць у тым, каб паматчы глядачам разабрацца ў духоўнай сутнасці такіх персанажаў, які бацька і сын Макішаў. На людзях яны стараюцца вытлаіць перадавымі, імкнучыся гаварыць вэлікімі слоўмі пра вэлікія мэты і ідэалы. На справе Макішаў не толькі не вераць у шчырасці і праўдзіннасці гэтых слоў, але і глыбока ўпэўнены ў тым, што і ўсе ішчыя — такія ж двудушыя, якім сын см, магчыма, толькі крыў больш удаленыя. Выкрывшы пошную жыццёвую філасофію Макішаў, сарваць маску з іх твару — гэта значна важная і актуальная ўсё пытанне ў тым, наколькі правільна робіцца гэта.

Спектакль пачынаецца з пралога, у якім на прыпынку таксі на хвілінку сустракаюцца былыя сябры Траяна і Макішаў. Макішаў, кляпоўчыцца пра сваю кар'еру, некалі паверзіўшы да нас іх агульнага сябра. З таго часу ішчы іх развіліся. Не дзіва, што і шпер, пра гэта, Траян пазібае размовы з Макішаўм. Так і вырашаецца ў спектаклі гэтая сітуацыя. Але да чаго прастайнейша супрацьстаяўшыя героі? Выклікае жаль бедны ча-

У пазіці заўсёды сустракаецца з разнастайнасцю ландшафту, дзе ёсць свае і арышны, і раўніны, і абрывы. Гэта стасуецца не толькі да ўсёй творчасці таго ці ішага паэта, але і да кожнай яго кнігі.

У новым зборніку Кастуся Кірэнькі ёсць верш «Смага», які перадае агульную настроіваецца кнігі, індывідуальна-творчую манеру, напрамак пошчука аўтара, што даволі прыкметна сасналася ўжо ў папярэдняй кнізе паэта «Светлая хваля». Мы маем на ўвазе вершы «Стой, вясна!» і «Калі я дамоў прыеду», дзе талент Кастуся Кірэнькі правіўся ў новых гранях і фарбах. Кастуся Кірэнька па-свойму, па-сучаснаму падыходзіць да пазыцыяў трактоўкі некаторых старых і вэчных тэм, напрыклад таму чалавечы шчасця і шчасця. Паэт сцвярджае сутнасць сапраўднага шчасця — неспакоейнага, матамікнэнага, акрыленага камуністычным ідэаламі, непрымырмага да мяшчынскага самаздаволенасці і прыватнаўладніцкага фальшу.

Жыццё нічымнае, калі яго замыкаюць у сферы абыякавасці і утульнасці і млявай пшчоты, дзе яны месца светлым марам і высакародным парывам. Узв'яшы інтымны факт, паэт здолеў так асноваць прыватную, бытавую з'яву, што межа яе прыкметна распуснілася, набылі шырыню, грамадскі разнаман. Мы ўспрымаем глыбокі падтэкст верша, які хоць і напісаны на маральную тэму, але не мае нуднага, надкучывага маралізатарства.

Верш «Смага» з новай кнігі як бы паглыбляе праблематыку верша «Калі я дамоў прыеду». Гэ-

Якуб УСІКАЎ
Нахай вядзе да бацькавай бібліягі Плукачыць дзён майх, супольнасць спраў і сноў.
У некалькіх строках — грамадзянска філасофія сучасніка. Гэта сведчыць, між іншым, аб ёміскасці жанра лірычнага верша, які можа даносіць да чытача сур'ёзныя разважэнні і «паплагамае нам лепш аразумець адін аднаго, адлучыў унутрына хваляванні і душэўную прыгажосць нашых палічцікаў па барыб'е» (П. Пестран).

Аб чым бы ні пісаў паэт, ён заўсёды падыходзіць да раскрыцця ўнутранага свету свайго героя з ясных пазіцыяў савецкага грамадзяніна. Лірычны герой Кастуся Кірэнькі — заклапочаны, актыўны будаўніў новага жыцця: «Дом мой звінціць, плешча, Уздымае, плешча, жыць без турбот мне ані ў міг не дае» («Вуды бару»). Неадавольна сціла мяне падымса нейкая, і наперад кіля, і сціроўвае зрок і крок» («Вясновы марш»); «А мне ў мамі Мінеку падоўгу начаю не спіцца» («Тыраны і прышчы»). «Век не праціцца, без непакое, без дулі і турбот» («Слаўце»).

Вылучаюцца і слай адуцыянальнага ўдзялення і верш «Белая чайка», напісаны ў рамонтным стылі. З яго кінчкі прыводзіць вытрымкі, не рызыкуючы парушыць цэласнасць уражання. Прычым гэта чалавек белая чайка, не даючы спалою: «не паспееў зашнуць — а яна нада мною кружа, кружа — то вострым крылом чырваным, то ім хваляй гарачай, абдасць белізнаю». Два радкі, а перад намі жыць мялонкі!

Гэтага смата — іспытаныя гарэнь, неадавольна прага творчасці, якая нараджае новую энэргію чалавек.
Таму я не магу і я ніг без смата! Застацца перад светам. Зноў мне і зноў

Мы бачым і чуюм белую чайку, мы «суперажываем» разам з паэтам, яго ўзрушанасць перадаецца нам. Гэта — якасць сапраўднай лірыкі.
І зноў, як у вершы «Смага», канкрэтная з'ява набывае абагулявальнае значэнне:
Дык адкуль жа ты, чайка?
І чаго ты чакаеш? — Акуль і чым?
...А быць можа, ты таа трынога жыва.
З якой колісь расцэпае я неасцрожна?

Паэту дорага гэта радасная трынога!
Нейкі кліч, нейкі зван услаўдэў з мена.
Як хто вадзіць па жылах смачком-смагарынай,
А ледзь вочы самку — зноў крылом чырваным,
Зноў крычыць нада мной мая белая чайка.

Розная бывае трынога. Есць трынога адчаю, безнадзейнасці, распачы. І ёсць трынога гарэня, неадавольна прагі дзейнасці, імкнення ўперад. Такая трынога не закахывае, а кіча да высокіх спраў. Імяна такая добрая трынога ўласціва лірыцы Кастуся Кірэнькі.

Паэту абароучо самаздаволенна абываець, аб які чытаем: «Тыя ж ёсць, што мірнэнька гайдаюць, як маятнікі — роўна, міг на міг» («Да сэрца»).

«Сантэйвай ленасці» шперець не можа лірычны герой «Смага» — і ў дацымні да ішчых, і ў дацымні да сёбе. Зв'яртаючыся да сэрца, ён усклікае:
І крычыць, і крычыць так гурчыва штуркай
І гладыць, і гладыць. А паглядзі, дзікаваты,
Быццам нейкі таёмны вядомы ён сказ,
Быццам я перад ёю ў чымсь вінаваты.

Найбо сціраеў,
наб з матай самалюбнаю
Людоедыска
ты бліскае ў мяне?
Завукам шукала
сцяжачку нязгубную...

Народ, сапраўдны мастак і наватар, з рук ягога «жавалі ўсе п'есы», заўсёды адрозніць, «дзе будзе...

Народ, сапраўдны мастак і наватар, з рук ягога «жавалі ўсе п'есы», заўсёды адрозніць, «дзе будзе...

Народ, сапраўдны мастак і наватар, з рук ягога «жавалі ўсе п'есы», заўсёды адрозніць, «дзе будзе...

Народ, сапраўдны мастак і наватар, з рук ягога «жавалі ўсе п'есы», заўсёды адрозніць, «дзе будзе...

Гэтае адчуванне — неадавольна рыса характэрна нашага сучасніка — шукальніка, даследчыка, адкрыцця, гэта — нармальны, так сказаць, душэўны стан лірычнага героя паэта. «Скрухай за ішчасце людское, гагоўнасцю пастаюць за чалавечую праўду і дабраў працякнута многа вершы новага зборніка Кастуся Кірэнькі: «Тыраны і прышчы», «Паварджанне», «Пашлі мяне сёння да Кубылі», «Што я люблю, не аддам што на здэсці», у якіх мы адчуваем грамадзянска-пэра і публіцыстычны запал паэта-лірыка.

З пазіцыяў грамадзяніна-сучасніка Кастуся Кірэнька высьмывае ў вершах «Кантыненны, кантыненны» і «Другі-літаратуры» тых мастакоў, якія шукваюць натхнення ў экзотыцы далёкіх краёў, пагаджаючы красой бацькаўшчыны і характэрном душ сваіх суб'ектыўнага, асуджае ідэію буднасці і творчую іволасць фармалістычнага трукаўства, якое такія «майстры» стараюцца выдаць за «ўскладнёнае», не ўсім даступнае «наватарскае» мастацтва, аразумела толькі тым, хто «пераўзыхоў» класіку.

Пад крыжываным скептычнаў агнём і над ішчыма пошрымаў сноўаў Парой мы пустаепаю гімн п'яем,
забыты, што мы — п'яем хлэбаробаў.
Захопім скептыфіці рэадом,
Ах, што за спрыт! З яким ішоном голас!
«Прад гэтымі» — ішчы думае талком,
Даўно ўстаўраі Пушкін сам Колас...

Народ, сапраўдны мастак і наватар, з рук ягога «жавалі ўсе п'есы», заўсёды адрозніць, «дзе будзе...

Народ, сапраўдны мастак і наватар, з рук ягога «жавалі ўсе п'есы», заўсёды адрозніць, «дзе будзе...

Гэтым радкіма можна было б і закончыць верш «Другі-літаратуры», але паэт дапаўніў ішчэ страфу («дзе народ і нас ісці зае у заўтрае, у высненныя годы, дык хай жа ў нас таі агонь жыць, які саграў бы кожнага заўсёды!»), якая сваёй трафарэтычнасцю і рытарычнасцю знікае гуаніце добрага верша.

У некаторых вершах паэт не ўсцерагаецца і ад «халастых абаротаў» думкі, і тады з-пад яго пара выходзіць ардынарныя творы, не саграўныя трапымі паучацём. Вось як інфармацыйна і ішчэтна гукачыць радкі:
Нас лодка сцяла ламала,
А мы яе зношчылі змялі,
І хмары вярхоўнай навалай
Азбелі ад роднай зямлі.
Ян сціжкі біты — пшчоты мн
На трыстор, у шчы, у абаі,
І ёе пшчы — ў ішчы Радзіма,
Партыя, сэрцы з табоі,
З табоі неабходнаму снэту
Пропашы далі мы ўрок,
Вітне радзіма Саветаў,
Вітне, атале наш ірок.

Такім чынам, побач з сапраўды блэспэрнымі ўдачамі ў новым зборніку Кастуся Кірэнькі сустракаюцца і «прахадныя» вершы, якія не ўзбагачваюць яго творчасці. Гэта тым больш прыкра, што ў цэлым зборнік «Смага» сведчыць аб плённасці творчых намаганьняў паэта.

Гэтым радкіма можна было б і закончыць верш «Другі-літаратуры», але паэт дапаўніў ішчэ страфу («дзе народ і нас ісці зае у заўтрае, у высненныя годы, дык хай жа ў нас таі агонь жыць, які саграў бы кожнага заўсёды!»), якая сваёй трафарэтычнасцю і рытарычнасцю знікае гуаніце добрага верша.

Гэтым радкіма можна было б і закончыць верш «Другі-літаратуры», але паэт дапаўніў ішчэ страфу («дзе народ і нас ісці зае у заўтрае, у высненныя годы, дык хай жа ў нас таі агонь жыць, які саграў бы кожнага заўсёды!»), якая сваёй трафарэтычнасцю і рытарычнасцю знікае гуаніце добрага верша.

КНИГА
70 АЎТАРАЎ

Дзінае страшыдла Цмок задынае з народа, рабаваў яго, і толькі смелы і мужны сялянскі хлопек вызваліў народ: ён забіў Цмока. Таі месці легенды «Цмока», апрацаваныя Л. Гвоздам.

Апрацаваныя казкі і легенды, апавяданні і дарожныя нататкі, уручкі з раманаў, замалюбы, фельетоны — прэзінцыяны творы розных форм друкаваліся ў беларускіх дацымнічных друку: газэце «Ваша ніва», часопісе «Ліччына», «Наша манаха», зборніках і ішчых выданьнях таго часу. Аднак пазнаёміцца з гэтымі творамі цяжка назват гісторыю літаратуры, бо дарожныя нататкі і выданні сталі бібліяграфічнай рэадцыя.

Найдаўна навуковы супраўніўнік Інстытута літаратуры імя Яні Купалы АН БССР закончылі работу над складаннем зборніка тэкстаў «Беларускія дацымнічныя праза», нуды ўваходзіць творы, якія друкаваліся ў 1900—1917 гг. Кніга раскрывае новыя старонкі знаўлення беларускай мастацкай празы. Яна пазнаёміць чытача з апавяданнімі К. Булькі, С. Гартнава, Ул. Галубы, А. Гурло, А. Паўлючы, М. Грымаца (М. Янчука), Ф. Шантыра, М. Лейні, Н. Бывалёўскага, А. Калпака і ішчых. Тут ёсць запісы М. Гарцавага пра першую імперыялістычную вайну, уручкі з рамана «Золатаў Ядвігін» Т. і яго «Лісты з дарогі». У кнізе змяшчаны прэзінцыяны творы ішчых смелых і ішчых не раскраніўшы біграфічныя звесткі пра прэзінцыяны вэлікі смелы ці зусім іх нмае. Але зборнік даць магчымасць чытачу атрымаць пэўнае ўпэўненне аб творчасці ішчых неадавольнах аму дацымніч беларускіх пісьмэннікаў пачату ХХ ст. Сіла дацымнічынні інігі «Беларускія дацымнічныя праза» — дантары філаграфічнага навуы В. Барысена і Ю. Пшыркоў, а тансама малодшых навукоўцаў супраўніўні Інстытута А. Агалева. Зараз навукоўцы супраўніўні Інстытута літаратуры прыступілі да складання аналагічнага зборніка па беларускай пазіці і драматургіі.

М. УСЦІНОВІЧ.

ПОЧЫРК З НАЦІСКАМ

В. ВІЦЮК

проста прышчыць адмоўнага героя, каб выкрывіць яго. Але ці варта страляць з гарматы па вераб'я?

Так жа спрэчана «выкрываецца» і герой Макішаў — сын. З іх і з яго сябрам Алексеем мы сустракаемся, калі яны прыходзіць да дачкі Траяна. Алексей, як «станочны» герой, уважліва вычытае кнігі, якія чытае Маша. «Адмоўны» ж Барыс сціроўвае сваю ўвагу на імпрэнтны рчы. Апошняе адваляе аўтарскаму тэксту. Але рабчы гэта можна па-рознаму: з вэлікай добразмысловаю лёгкага кампанейскага хлопца, які любіць прыгажосць (маска, якую ноў вэлікі Барыс), або з адкрытай хівай завідзасцю. І ў гэтым эпізодзе, і ў большасці ішчых выканаўца ролі Барыса артсст Грышыны выбірае, як правіла, другі ішчэ. Ён увесць чаш, як гарорач на тэатральнай мове, іграе не побраз, а адмоўнае стаўленне да вобраза. Гэта робіцца параўнальна сціла ў сцінах у доме Траяна. Як-нік неўвага зусім ігнараваў аўтарскаму залучу — заслужыць сімпатыі навакольных людзей, хоць і тут неаураўнасць падробкі Барыса пад шчыры тон кілашчы ў вочы. У гутарках з Алексеем Барыс вэлікі хутка пачынае самавыкрывацца як пашляк і шчык, хоць па тэксту і сітуацыі яму жыць неабходна старанна хаваць сваю сутнасць да Алексей.

Даводзіць аўтар і тэатр рэкамэндуе нам разумным чалавечкам, нік не можа аразумець сапраўдна твар гэтага Барыса і ішчых яго сабра. Справа, вядома, ў тым, што выканаўца ролі Алексей артсст Уксусуў трамвэйна таі ж мэталу: не жыць жыццём вобразу ў яго адноснах з партнёрам, але іграе «станочнасць» свайго героя.

Свайго апафеозу гэты прышчы прастайнейшага праішчэ-стаўленна дасягае ў апошняй каршыне. Тут Барыс, паводле аўтара, упершыню адкрыта выказвае сваю філасофію жыцця і, жадаючы прышчыць Алексей, даводзіць, нібыта той

таксама прыхільны такой жа філасофіі, толькі ўтойвае гэты Барыс прайшоў зрываць маску не з сабе, а з Алексей.

Замест гэтага на сціне крыкліва вываорвае душу вэлікі п'ячы суб'ект. Таксама прарэзліва крычыць і Алексей. Ад яго ўдару Барыс падае на падлогу і застаецца там, пакуль Алексей не бярэ яго за каршыні і штуршок нагі не выганяе з пакоя. Усё. За пакарання, дабрачыннасць зааваляе. Заслона.

Які ж вынік? Ці асадуў тэатр Макішаў? Так, асадуў! Але ось ці выкрыві ён іх, ці паказаў ён іх як сапраўды неабспечную з'яву, ці раскраніў глядачам прыёмы іх імімікы, ці ішчэ памог распазнаць іх у жыцці? У вэлікі малой ступені. Вэлікі ўжо яны неспрэчаны і — старэйшы, і малодшы. Азіні з іх зусім спляжаны, а што другога падога — за вярсту бацьчы усе, апроч партнёраў па сціне. Выкрывіць героў ў спектаклі памяне іх самавыкрывіцём, паказам іх слабасці, дацымнічнаў уможных адмоўных персанажаў.

Неўвадкава на першы план у спектаклі выходзіць дэ ашуканых Барысам дзвухат Веры і Машы, якія (асабліва Вера) пераключаю іграюць Р. Семічана і Л. Зельчына.

Такое змяшчэнне тэмы — пакаранне тэатру за яго грахі. Прышчы прамадзіннага выкрывіцця (таксама як і сціражэніна) ніколі не ўзмацняе, а заўсёды знікае ізынае гуаніце спектакля.

Гэты прышчы прыводзіць да таго, што персанажы становяцца драбейшы і больш павярхоўны, чым напісаны аўтарам, траіць жыццёвасці і шчаснасці. Вядомы закон тэатральнага мастацтва, пра які ішторма на пашынаў Станіслаўскі, гаворыць: хочаш сыграць праўдзіва і ярка скуп-

а адданы. Рэжысёршчыкаў — прэзінцыяны, напішчылы. Усе трые — жывыя і праўдзівыя.
Першае сутыкненне Мядзёлкіна з Рэжысёршчыкавым адрэжжэ выклікае сімпатыі да уніфарміста і Бобіна. А калі Мядзёлкіна выдае Бобіна за жырафа мініацыйнай пароды і тым самым абавадзіць вакол палца свайго праціўніка, калі ён пачынае экзаменаваць Рэжысёршчыкава — гэтыя сімпатыі ішчэ паваліваюцца. І маленькія глядачы становяцца сапраўднымі саюзнікамі дасціпных і спрытных Мядзёлкіна і Бобіна. Яны вітаюць кожны іх выхад, чакаюць ад іх выхадніцтваў і шкавага жаргу.
На жаль, у далейшым сюжэце Мядзёлкіна і Бобіна па сутнасці не іграюць амаль што ніякай ролі.

Аднойчы яны разгадоўваю таныя трук Рэжысёршчыкава (артыст Я. Рагачоў) і Бобік пад дружны

рагат глядачоў панясе з арэны гунаваы гры і коркавую штангу. Потым Мядзёлкіна (С. Стефановіч) даволі спрытна залечыць Кракадзілу хворы зуб (і гэта таксама Мядзёлкіна задавальненне). І ішчэ — Мядзёлкіна прывядзе на арэну дзюдаш, якія будучы спляваць пра «кварталныя надолі» і парася, якое, з'яўшы кукурузу, ператворыцца ў сапраўдную свініну. Рэжысёршчыкаў будзе ўсіх прагнаваць, а яны — усе — будучы яго быць, нусаць, барочь.

Дарчы, такі канкрэтна фізічны мэталу ўдзялення на свайго неадавольнага героя аўтар і паставіўшы чынавае не толькі пры гэтым сутыкненні з «плебеймі» шчыра, але і з тымі «шчырамі» арэны, як ішчых (яны грызучы заадо і дасціроўшчыка), і такімі прызванымі артыстамі, як мядзведзі (іх бой на рынку канчаецца накуатамі наментатару і Рэжысёршчыкава). Біццё, біццё... Спачатку яго вітаюць сапраўды, чаму б не ішчэ ішчэ гэтаму надзвычай дурно! А потым нават дэцым гэта мардабой абырдае. Яны хоцьчэ, каб іх героі былі разуменнейшымі, больш вынаходлівымі. А калі бойкі і рабчы

а адданы. Рэжысёршчыкаў — прэзінцыяны, напішчылы. Усе трые — жывыя і праўдзівыя.
Першае сутыкненне Мядзёлкіна з Рэжысёршчыкавым адрэжжэ выклікае сімпатыі да уніфарміста і Бобіна. А калі Мядзёлкіна выдае Бобіна за жырафа мініацыйнай пароды і тым самым абавадзіць вакол палца свайго праціўніка, калі ён пачынае экзаменаваць Рэжысёршчыкава — гэтыя сімпатыі ішчэ паваліваюцца. І маленькія глядачы становяцца сапраўднымі саюзнікамі дасціпных і спрытных Мядзёлкіна і Бобіна. Яны вітаюць кожны іх выхад, чакаюць ад іх выхадніцтваў і шкавага жаргу.
На жаль, у далейшым сюжэце Мядзёлкіна і Бобіна па сутнасці не іграюць амаль што ніякай ролі.

Аднойчы яны разгадоўваю таныя трук Рэжысёршчыкава (артыст Я. Рагачоў) і Бобік пад дружны

рагат глядачоў панясе з арэны гунаваы гры і коркавую штангу. Потым Мядзёлкіна (С. Стефановіч) даволі спрытна залечыць Кракадзілу хворы зуб (і гэта таксама Мядзёлкіна задавальненне). І ішчэ — Мядзёлкіна прывядзе на арэну дзюдаш, якія будучы спляваць пра «кварталныя надолі» і парася, якое, з'яўшы кукурузу, ператворыцца ў сапраўдную свініну. Рэжысёршчыкаў будзе ўсіх прагнаваць, а яны — усе — будучы яго быць, нусаць, барочь.

Дарчы, такі канкрэтна фізічны мэталу ўдзялення на свайго неадавольнага героя аўтар і паставіўшы чынавае не толькі пры гэтым сутыкненні з «плебеймі» шчыра, але і з тымі «шчырамі» арэны, як ішчых (яны грызучы заадо і дасціроўшчыка), і такімі прызванымі артыстамі, як мядзведзі (іх бой на рынку канчаецца накуатамі наментатару і Рэжысёршчыкава). Біццё, біццё... Спачатку яго вітаюць сапраўды, чаму б не ішчэ ішчэ гэтаму надзвычай дурно! А потым нават дэцым гэта мардабой абырдае. Яны хоцьчэ, каб іх героі былі разуменнейшымі, больш вынаходлівымі. А калі бойкі і рабчы

Не гарэчына я разуменне трохі шчырай, чым неадавольна калега-масквічана. Таму і шытаюцца, прынамсі, пра тое, якія стымуды вабяць на трасу і трамваі, тут доўгі гады — увесь час на колах, увесь час у паходнай неадавольнасці.

— Хочаць памучь высюкія словы? — усміхаецца Зорык. — Ды мяне ж нашы хлопцы засмачуць, калі даведваюцца, што я іх гаварыў.

Размова наша адбываецца ў гасцініцы. І тут нечакана заганарыў сусед мой па нумары, салідны намунасаўскі рэвізор з Гомяля.

— Яны там высюкія словы! Рубель, доўгі рубель — вольш што іх вабіць! На трасе ж заробкі — ого-го!

Адчуваю, што ад няёмкасці пачынаю чырванецца. А Зорык — Зорык глядзіць на рэвізора, як на нейкі музейны экспанат. Пытае:
— Гэта ў вас дакладныя звесткі наконт заробкаў? З бухгалтэраў?

— Без бухгалтэраў ведаем! А хіба — напраўда?

Зорык моршчыцца, глядзіць на гадзіннік і проціць у мяне прабачэння:
— Дагаворым заўтра на участку. А зараз спяшамся. І так бязбожна спазніўся... Хлопцы ў нас — хто ў інстытуце, хто ў тэхнікуме — завочнікі. Дык я ім трохі памагаю.

І зірнуўшы на рэвізора, з'эдліва дадае:
— Хоць навошта гэта раба, не разуменне. Бясплатна ж!

Хасан Халілаў — чалавек адчайны. Я гэта адчуваю калі бачыў, як Хасан гуляе ў карты. (Так, так, станочны герой, а куляе ў карты! Ды яшчэ ж хвацка пакідае супер

